

شماره: ۶۵۸/۱۵۰۹
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۱/۱۴
پیوست: دارد

معاون محترم غذا و دارو

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تهران

موضوع: پیشگیری از مسمومیت ناشی از مواد ضد عفونی کننده

با سلام و احترام؛

با توجه به ضرورت استفاده از ترکیبات ضد عفونی کننده موثر بر ویروس کرونای جدید به منظور حفظ بهداشت شخصی و عمومی و با هدف اطلاع رسانی در خصوص خطرات و مسمومیت ناشی از مصرف این ترکیبات، به پیوست اطلاعات مرتبط با روشهای پیشگیری، علایم و اقدامات اولیه در مسمومیت ناشی از مواد ضد عفونی کننده شایع موثر بر ویروس **SARS-CoV-2**، بر اساس برنامه بین المللی ایمنی شیمیایی سازمان جهانی بهداشت (IPCS) جهت استحضار و اطلاع همکاران گروه پزشکی ارسال می گردد.

همچنین به دلیل مشاهده موارد متعدد از مسمومیت ناشی از استفاده نادرست از ترکیبات شوینده در منزل، خواهشمند است متن تهیه شده در پیوست این نامه (پیشگیری از مسمومیت شوینده های خانگی) که حاوی هشدارهای لازم در زمینه پیشگیری از مسمومیت با این ترکیبات می باشد، به نحو مقتضی اطلاع رسانی عمومی شود.

دکتر مهران خیر اندیش

مدیر کل دفتر نظارت و پایش مصرف فرآورده های سلامت

تهران روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، خیابان فخر رازی، نبش خیابان شهید وحید نظری، سازمان غذا و دارو

تلفن: ۹-۶۶۴۶۷۲۶۸ نمابر: ۶۶۴۶۹۱۲۲ کد پستی: ۱۳۱۴۷۱۵۳۱۱

www.fda.gov.ir

اصول پیشگیری از بروز مسمومیت با فرآورده های شوینده و ضدعفونی کننده خانگی

پیش از شروع تعطیلات نوروز، بر اساس سنتی قدیمی، نظافت و شستشوی خانه ها آغاز می شود. در سال جاری با توجه به همه گیری بیماری کووید-۱۹ در کشور، اهمیت شستشو و ضدعفونی محیط زندگی و محل کار دوچندان شده است. بطوریکه با ضدعفونی سطوح و دستها، رعایت بهداشت، ماندن در منزل و حفظ فاصله فیزیکی با دیگر افراد، می توانیم کمک بزرگی به حفظ سلامت خود و خانواده مان بنماییم. همچنین باید توجه داشت که استفاده نابجا و بدون آگاهی از مواد شوینده و پاک کننده شیمیایی می تواند خطرات جبران ناپذیری را ایجاد نماید. بنابراین با رعایت نکات زیر سلامت خود را تضمین نمایید:

۱. همیشه در هنگام استفاده از فرآورده های شیمیایی و شوینده در نور کافی برچسب روی بسته بندی را مطالعه نموده سپس مصرف نمایید. استفاده از داروها و مواد شیمیایی در تاریکی می تواند خطرناک باشد.
۲. در هنگام استفاده از مواد شیمیایی و فرآورده های شوینده و پاک کننده، پنجره ها را باز کنید تا هوا به خوبی در محیط جریان داشته باشد. بسیاری از این ترکیبات مانند وایتکس (مواد با پایه هیپوکلریت سدیم) بخارات سمی ایجاد می کنند که به مخاط دهان، بینی و ریه صدمه می زند.
۳. در زمان نظافت سطوح و استفاده از ترکیبات شوینده و پاک کننده از دستکش لاستیکی، کفش جلوبسته و در صورت امکان، ماسک استفاده نمایید.

۴. از اختلاط مواد شیمیایی مانند جوهر نمک و مواد سفید کننده، لک بر و الکل جداً خودداری کنید. بخارات و گازهای ناشی از این اختلاط بسیار سمی و خفه کننده می باشند.

۵. بسیاری از داروها و محصولات نظافت خانگی مانند جوهر نمک، مواد شوینده و لک بر، لاک پاک کن، سموم حشره کش و جونده کش (مانند مرگ موش)، تینر، ضدیخ، بنزین و نفت می توانند در صورت بلعیده شدن و تماس با پوست و چشم و یا در صورت تنفس، بسیار سمی باشند.
۶. همیشه پس از استفاده از مواد شیمیایی سریعاً درب آن را ببندید و دقت نمایید که هیچ ظرف دربسته ای از دسترسی کودکان در امان نیست.
۷. در صورتیکه نزدیکان شما ماده ای غیر خوراکی و سمی را بلعید و یا بخارات آن را استنشاق نمود، با مرکز اورژانس ۱۱۵ و یا مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم ۱۹۰ تماس بگیرید.
۸. محصولات شیمیایی و شوینده، نفت و بنزین و داروها را همیشه در ظرف اصلی آن نگهداری کنید. هیچگاه این فرآورده ها را در ظرف مواد خوراکی (مانند بطری نوشابه) نگهداری نکنید. این عمل سبب خورده شدن اشتباهی این مواد توسط کودکان و مسمومیت شدید ایشان خواهد شد.
۹. داروها، محصولات شوینده و فرآورده های آرایشی-بهداشتی را دور از دسترس کودکان، در ارتفاع بالا و در کمد مجهز به قفل نگهداری نمایید.
۱۰. قبل از دور انداختن ظروف حاوی مواد شیمیایی و شوینده داخل ظرف زباله، آن را آبکشی نمایید.
۱۱. از قرار دادن ظروف حاوی مواد شیمیایی در کنار مواد غذایی و همچنین شعله آتش خودداری نمایید، الکل و بسیاری از ترکیبات ضدعفونی کننده قابلیت اشتعال دارند.
۱۲. از قرار دادن مواد شوینده، ضدعفونی کننده و الکل در کمد های زیر ظرف شویی اجتناب نمایید. خطر مسمومیت در کودکان نوپا و کنجکاو از این طریق بسیار بالا است.

۱۳. از نگهداری محصولات خطرناک مثل الکل، ضدیخ، شیشه پاک‌کن، بنزین، نفت، سموم علف‌کش، سموم حشره‌کش و کودهای باغبانی، ترکیبات لوله بازکن، جرم‌گیر و لکه‌بر در کمدهای بدون قفل در پارکینگ و حیاط منزل اجتناب نمایید.
۱۴. نزدیک به ۹۰٪ از مسمومیت‌ها در منازل رخ می‌دهند. خانه خود را نسبت به بروز مسمومیت ایمن نمایید.
۱۵. مسمومیت با گاز منو کسید کربن کشنده‌ترین مسمومیت غیر عمدی در کشور ما است و شیوع آن در فصل سرما ۱۲ تا ۱۵ درصد است.
۱۶. در هنگام استفاده از مواد شیمیایی و فرآورده‌های شوینده و پاک‌کننده پنجره‌ها را باز کنید تا هوا به خوبی در محیط جریان داشته باشد.
۱۷. هنگام استفاده از مواد سفیدکننده و یا جرم‌بر در سرویس‌های بهداشتی، درب و پنجره را باز گذاشته و هواکش را روشن نمایید.
۱۸. پس از مصرف مواد شوینده، سفیدکننده، جرم‌بر و لوله‌بازکن در محیط‌های در بسته و کوچک مانند دستشویی و حمام به هیچ‌عنوان در این مکان‌ها توقف نکنید چراکه گازهای تولیدشده در فضای کوچک، خفه‌کننده و سمی است.
۱۹. در صورت تماس پوست و یا چشم با مواد شوینده و ضدعفونی‌کننده، مواد اسیدی و یا قلیایی، پوست و چشم را با مقادیر فراوان آب شستشو داده و مصدوم را به مرکز درمانی منتقل کنید.
۲۰. در صورت تماس پوست و یا چشم با مواد اسیدی و یا قلیایی هرگز از مواد قلیایی و یا اسیدی جهت خنثی‌سازی استفاده نکنید.
۲۱. در صورت بلع مواد با خاصیت خورندگی مانند اسیدها و قلیاها، هرگز بیمار را وادار به استفراغ نکنید. این کار می‌تواند سبب وخیم شدن وضع بیمار گردد.

ستاد مرکزی اطلاع‌رسانی داروها و سموم
دفتر نظارت و پایش مصرف فرآورده‌های سلامت
سازمان غذا و دارو
فروردین ۱۳۹۹

روشهای پیشگیری، علایم و اقدامات اولیه در مسمومیت ناشی از مواد ضد عفونی کننده موثر بر ویروس COVID-19

<http://www.inchem.org/documents/icsc/>

فروردین ۱۳۹۹

ستاد مرکزی اطلاع رسانی داروها و سموم- دفتر نظارت و پایش مصرف فرآورده های سلامت
سازمان غذا و دارو

اتانول

مراقب ایجاد قطرات بسیار ریز (اسپری) ناشی از این ماده به دلیل بروز اشتعال باشید			
نحوه تماس	علائم	پیشگیری	کمک های اولیه
استنشاق	سرفه، سردرد، خستگی، خواب آلودگی	از دستگاه تهویه یا ابزارهای حفاظت تنفسی استفاده کنید.	استنشاق هوای تازه، استراحت کنید.
پوست	خشکی پوست	استفاده از لباس محافظ، پیشبند، دستکش	لباس های آلوده را جدا کنید. پوست را با آب فراوان بشویید و یا دوش بگیرید.
چشم ها	قرمزی، درد، احساس سوزش	استفاده از عینک ایمنی	ابتدا با آب زیادی به مدت چند دقیقه بشویید (در صورت امکان لنزهای تماسی را خارج نمایید) و سپس به مراکز درمانی مراجعه کنید.
گوارشی	احساس سوزش، سردرد، گیجی، سرگیجه، از دست دادن هوشیاری	هنگام کار غذا نخورید، چیزی ننوشید و سیگار نکشید.	دهان را بشویید. به مصدوم یک یا دو لیوان آب برای نوشیدن بدهید. بلافاصله به مراکز درمانی جهت دریافت مراقبت پزشکی مراجعه کنید.
نحوه نگهداری			
در ظروف مقاوم به آتش و جدای از سایر مواد شیمیایی نگه داری شود.			
توجه			
مصرف اتانول در دوران بارداری می تواند بروی جنین تأثیر منفی بگذارد. مصرف مزمن اتانول ممکن است باعث سیروز کبدی و سرطان شود.			

ایزو پروپیل الکل

نحوه تماس	علائم	پیشگیری	کمک های اولیه
استنشاق	سرفه، سرگیجه، خواب آلودگی، سردرد، گلو درد. همچنین به علائم گوارشی در همین جدول توجه کنید.	از دستگاه تهویه یا ابزارهای حفاظت تنفسی استفاده کنید.	استنشاق هوای تازه، استراحت، به مراکز درمانی مراجعه کنید.
پوست	خشکی پوست	استفاده از دستکش محافظ	لباس های آلوده را جدا کنید. پوست را آبکشی کرده سپس با آب و صابون بشویید.
چشم ها	قرمزی چشم	استفاده از عینک ایمنی و یا استفاده از محافظ چشم به همراه محافظ تنفسی.	ابتدا با آب زیادی به مدت چندین دقیقه بشویید (در صورت امکان لنزهای تماسی را جدا کنید) و سپس به مراکز درمانی مراجعه کنید.
گوارشی	درد شکم، سختی تنفس، حالت تهوع، از دست دادن هوشیاری، استفراغ، همچنین به علائم استنشاقی در همین جدول توجه کنید.	هنگام کار غذا نخورید، چیزی ننوشید و سیگار نکشید.	دهان را بشویید. فرد را وادار <u>به استفراغ نکنید</u> . استراحت کنید، به مراکز درمانی مراجعه کنید.
نحوه نگهداری			
در ظروف مقاوم به آتش، جدای از اکسیدان های قوی، در محلی خنک و در ظروفی کاملا بسته نگهداری شود.			
توجه			
استفاده از مشروبات الکلی زیانبار است.			

گلو تار آلدئید

از هرگونه تماس با این ماده پرهیز کنید. از ابزارهای حفاظت شخصی استفاده کنید.			
نحوه تماس	علائم	پیشگیری	کمک های اولیه
استنشاق	سرفه، گلو درد، خونریزی از بینی، سختی تنفس، همچنین به علائم گوارشی در همین جدول توجه کنید.	از دستگاه تهویه یا ابزارهای حفاظت تنفسی استفاده کنید.	استنشاق هوای تازه، استراحت کنید. ممکن است تنفس مصنوعی لازم باشد. بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
پوست	قرمزی پوست، درد، سوختگی پوست	استفاده از دستکشهای محافظ و لباس های محافظ.	هنگام انجام کمکهای اولیه، از دستکشهای محافظ استفاده کنید. لباس های آلوده را جدا کنید. حداقل ۱۵ دقیقه پوست را با آب زیادی بشویید یا دوش بگیرید. به مراکز درمانی مراجعه کنید.
چشم ها	قرمزی، درد، سوزش، آسیب قرنیه	استفاده از عینک ایمنی و یا محافظ چشم به همراه با استفاده از محافظ تنفسی	ابتدا با آب زیادی به مدت چندین دقیقه بشویید (در صورت امکان لنزهای تماسی را جدا کنید) و بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
گوارشی	درد شکم، حالت تهوع، اسهال، استفراغ	هنگام کار غذا نخورید چیزی ننوشید و سیگار نکشید.	دهان را بشویید. فرد را <u>وادار به استفراغ نکنید</u> . بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
نحوه نگهداری			
فرآورده فقط در ظرف اصلی و با درب بسته نگه داری شود. از مواد غذایی و خوراکی، مواد ناسازگار و آمین ها، اکسید کننده ها و بازهای قوی، جدا و در یک اتاق با تهویه مناسب و در تاریکی نگه داری شود.			
بسته بندی			
با مواد غذایی و خوراکی حمل و نقل نشود.			
توجه			
میزان تماس با این ماده نباید از مقدار مجاز تعریف شده بیشتر شود. علائم آسم اغلب تا چند ساعت بعد از تماس با ماده اشکار نمی شود و با فعالیت فیزیکی تشدید می شود. هر فردیکه علائم آسم را به دلیل سابقه تماس با این ماده نشان دهد، باید از تماس بیشتر با این ماده خودداری کند.			

فرمالدئید

از هرگونه تماس با این ماده پرهیز کنید.			
نحوه تماس	علائم	پیشگیری	کمک های اولیه
استنشاق	سرفه، گلو درد، احساس سوزش در پشت استخوان سینه، سردرد، تنگی نفس	از دستگاه تهویه یا ابزارهای حفاظت تنفسی استفاده کنید.	استنشاق هوای تازه، استراحت کردن، به حالت نیمه نشسته بمانید (سر با زاویه ۴۵ تا ۶۰ درجه از زمین). ممکن است تنفس مصنوعی لازم باشد. بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
پوست	قرمزی پوست	استفاده از دستکش محافظ	لباس های آلوده را جدا کنید. پوست را با آب فراوان یا دوش گرفتن آب بشوید. اگر احساس ناخوشی می کنید به مراکز درمانی مراجعه کنید.
چشم ها	اشک ریزی از چشم، قرمزی و تاری دید	استفاده از عینک ایمنی و یا محافظ چشم به همراه با محافظ تنفسی	با آب فراوان بشویید (در صورت امکان لنزهای تماسی را جدا کنید) و بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
گوارشی	-	-	-
نحوه نگهداری			
در ظروف مقاوم به آتش، در مکان خنک و جدا از مواد ناسازگار نگه داری شود.			
توجه			
برای فرد مسموم باید توسط پزشک یا فرد دوره دیده، باید استفاده فوری از یک روش استنشاق مناسب در نظر گرفته شود.			

پوویدون آیداین

نحوه تماس	علائم	پیشگیری	کمک های اولیه
استنشاق	-	-	-
پوست	-	استفاده از دستکش محافظ	پوست را آبکشی کرده و سپس با آب و صابون بشویید.
چشم ها	-	-	-
گوارشی	-	-	-
نحوه نگهداری			
در محلی خشک و در ظرفی در بسته نگه داری شود.			
توجه			
این فرآورده یک ماده ضد عفونی کننده موضعی پر استفاده است و در طی استفاده معمول از آن، به ندرت عوارض ناخواسته ای گزارش شده است.			

هیپوکلریت سدیم با غلظت بیشتر از ۱۰٪

اصول لازم الاجرا: در همه موارد تماس با این ماده، با پزشک مشورت شود.			
نحوه تماس	علائم	پیشگیری	کمک های اولیه
استنشاق	احساس سوزش، سرفه، سختی تنفس، تنگی نفس، گلو درد، علائم ممکن است با تأخیر اتفاق بیفتد. به بخش توجه رجوع کنید.	از دستگاه تهویه یا ابزارهای حفاظت تنفسی استفاده کنید.	استنشاق هوای تازه، استراحت کردن، به حالت نیمه نشسته بمانید (سر با زاویه ۴۵ تا ۶۰ درجه از زمین)، ممکن است تنفس مصنوعی و تجویز اکسیژن لازم باشد. بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
پوست	قرمزی، سوختگی، درد، تاول	استفاده از دستکش و لباس های محافظ	ابتدا حداقل به مدت ۱۵ دقیقه با آب فراوان بشویید، سپس لباس های آلوده را خارج کرده و پوست را دوباره بشویید و بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
چشم ها	قرمزی، درد و سوختگی های شدید	استفاده از محافظ صورت یا محافظ چشم به همراه با محافظ تنفسی	چندین دقیقه با آب فراوان بشویید (در صورت امکان لنزهای تماسی را جدا کنید). بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
گوارشی	احساس سوزش، درد شکم، استفراغ، شوک یا غش کردن، از دست دادن هوشیاری	هنگام کار غذا نخورید، چیزی ننوشید و سیگار نکشید.	دهان را بشویید، فرد را وادار به استفراغ نکنید . به مصدوم یک یا دو لیوان آب برای نوشیدن بدهید. بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
نحوه نگهداری			
از مواد قابل احتراق، مواد احیا کننده، اسیدها و مواد غذایی و خوراکی جدا نگه داشته شود. در مکان خنک، تاریک، داخل ظروف در بسته و فقط داخل ظروف اصلی نگه داری شود.			
بسته بندی			
با مواد غذایی و خوراکی حمل و نقل نشود.			
توجه			
سفید کننده های خانگی معمولاً محلول ۵٪ (pH=11، تحریک کننده) و سفید کننده های غلیظ تر محلول ۱۵-۱۰٪ هیپوکلریت سدیم (pH=13، خورنده) می باشند. علائم ادم ریه اغلب تا چند ساعت بعد از تماس آشکار نمی شود و با فعالیت فیزیکی تشدید می شود. بنابراین استراحت و مراقبت پزشکی ضروری است. به دلیل خطر آتش سوزی لباس های آلوده را با آب فراوان بشویید.			

هیپوکلریت سدیم با غلظت کمتر از ۱۰٪

مراقب ایجاد قطرات بسیار ریز (اسپری) ناشی از این ماده باشید

نحوه تماس	علائم	پیشگیری	کمک های اولیه
استنشاق	سرفه، گلو درد	از تهویه استفاده کنید.	استنشاق هوای تازه، استراحت، به مراکز درمانی مراجعه کنید.
پوست	قرمزی، درد	استفاده از دستکش محافظ	ابتدا حداقل به مدت ۱۵ دقیقه با آب فراوان بشویید، سپس لباس های آلوده را خارج کرده و پوست را دوباره بشویید و به مراکز درمانی مراجعه کنید.
چشم ها	قرمزی، درد	استفاده از عینک ایمنی	چندین دقیقه با آب فراوان بشویید (در صورت امکان لنزهای تماسی را جدا کنید). به مراکز درمانی مراجعه کنید.
گوارشی	احساس سوزش در هنگام بلع، گلو درد، سرفه، درد شکم، استفراغ، اسهال	هنگام کار غذا نخورید، چیزی ننوشید و سیگار نکشید.	دهان را بشویید، فرد را <u>وادار به استفراغ نکنید</u> . یک یا دو لیوان آب برای نوشیدن بدهید. بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.

نحوه نگهداری

از اسیدها جدا نگه داشته شود. در مکان خنک، تاریک، داخل ظروف دربسته و فقط داخل ظروف اصلی نگه داری شود.

بسته بندی

با مواد غذایی و خوراک حمل و نقل نشود.

اطلاعات شیمیایی و فیزیکی

خطرات شیمیایی: هنگامی که گرم شود یا در تماس با اسیدها قرار گیرد و یا تحت تاثیر نور قرار گیرد تجزیه می شود. گازهای سمی و خورنده از جمله کلر تولید می کند. یک اکسیدان قوی است. با مواد قابل احتراق و احیا کننده واکنش نشان می دهد. محلول آبی آن یک باز ضعیف است. با بسیاری از فلزات واکنش می دهد.

اثرات تماس با این ماده در سلامتی

<p>راه تماس با این ماده: این ماده از طریق استنشاق آئروسول آن، جذب بدن می شود. تماس کوتاه مدت با این ماده: ایجاد تحریک چشم، پوست، دستگاه تنفسی و دستگاه گوارش می شود.</p>	<p>خطر ناشی از استنشاق: هیچ نشانی مبنی بر اینکه چه مقدار از این ماده در دمای ۲۰ درجه سانتیگراد تبخیر و ایجاد خطر می کند وجود ندارد. تماس طولانی مدت با این ماده: تماس مکرر و طولانی پوست با این ماده ایجاد درماتیت می نماید.</p>
--	--

توجه

سفید کننده های خانگی معمولاً محلول ۵٪ (pH=11)، تحریک کننده و سفید کننده های غلیظ تر محلول ۱۵-۱۰٪ هیپوکلریت سدیم (pH=13)، خورنده می باشند. به دلیل خطر آتش سوزی لباس های آلوده را با آب فراوان بشویید.

پروکسید هیدروژن

مراقب ایجاد قطرات بسیار ریز (اسپری) ناشی از این ماده باشید، از هرگونه تماسی پرهیز کنید، در تمام موارد با پزشک مشورت کنید			
نحوه تماس	علایم	پیشگیری	کمک های اولیه
استنشاق	گلو درد، سرفه، سرگیجه، سردرد، حالت تهوع، تنگی نفس	از دستگاه تهویه یا ابزارهای حفاظت تنفسی استفاده کنید.	استنشاق هوای تازه، استراحت کردن، به حالت نیمه نشسته بمانید (سر با زاویه ۴۵ تا ۶۰ درجه از زمین)، بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
پوست	<u>ممکن است از پوست جذب شود!</u> تغییر رنگ پوست، ورم، قرمزی، درد و سوختگی پوست	استفاده از دستکش و لباس های محافظ	ابتدا حداقل به مدت ۱۵ دقیقه با آب فراوان بشویید، سپس لباس های آلوده را خارج کرده و پوست را دوباره بشویید و بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
چشم ها	قرمزی، درد، تاری دید، آسیب قرنیه و سوزش	استفاده از عینک ایمنی و یا محافظ صورت	چند دقیقه با آب فراوان بشویید (در صورت امکان لنزهای تماسی را جدا کنید) و سپس به مراکز درمانی مراجعه کنید.
گوارشی	خطر آسیبیره شدن وجود دارد! گلو درد، درد شکم، اتساع شکمی، شوک یا غش کردن	هنگام کار غذا نخورید، چیزی ننوشید و سیگار نکشید.	دهان را بشویید، فرد را <u>وادار به استفراغ نکنید</u> . بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنید.
نحوه نگهداری			
در محلی که زهکشی یا فاضلاب وجود ندارد، جدا از مواد غذایی و خوراکی، در محلی خنک و تاریک و در ظروف دارای تهویه نگهداری شود.			
توجه			
به دلیل خطر آتش سوزی، لباس های آلوده را با آب فراوان بشویید.			